

ನಂಬಿಕೆಯನ್ನುವುದು, ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲೆ
ಇರುವಾಗಲೇ ಬೆಳಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ.

- ರವೀಂದ್ರನಾಥ್ ಟಾಗೋರ್

ಪ್ರಮುಖ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಹರಿಕಾರ - ಕರ್ನಾಟಕ

ಸೇವಾನಿರತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

ಪ್ರಮುಖ ನೀತಿನಿರೂಪಣಾ ದಾಖಲೆಗಳಾದ, ಎನ್‌ಸಿಇಫ್‌ಟಿಇ 2009 ಹಾಗೂ ಜಸ್ಪಿಸ್ ವರ್ಮಾ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಆಶೋತ್ತರಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸೇವಾನಿರತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಒಂದು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗ ಪ್ರವರ್ತಕ ವಿಧಾನವೊಂದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಡಿಎಸ್‌ಇಆರ್‌ಟಿಯು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗಿನಿಂದಲೂ ಉಳಿದವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ವಿಧದ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯದಾಗಿದ್ದು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಬೇಡುವಂತಹದಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 2017-18ನೆಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಈ ಕುರಿತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಿದ್ದಾರೆ.

ಗತಕಾಲದಿಂದ ಹೊಸತಿಗೆ ಪದಾರ್ಪಣೆ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈಗಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊಸತೊಂದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- (ಅ) ಏಳು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಾಗ, ನಲಿ-ಕಲಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಲ್ಲದೆ (ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸೇವಾನಿರತ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ) ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ (ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯ, ಆಳ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರವಾದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ) ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಈ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರುವಂತೆ ಹಾಗೂ ತರಗತಿಯ ಸಂದರ್ಭ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಭವಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- (ಆ) ವಿಷಯದ ಸ್ವರೂಪ, ವಸ್ತುವಿಷಯ, ಬೋಧನಾವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಈ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹೆಣೆಯಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳ ಸುತ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಈ ವರ್ಷ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ' ಹಾಗೂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ' ಎಂಬ ಎರಡನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 'ಭೌತವಸ್ತುವಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ'ಯನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
- (ಇ) ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸನಿವಾಸ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ತಂಡಗಳು ಪ್ರತೀ ಬಾರಿಗೂ ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರದ ಕಾಲದಂತೆ, ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಒಂದೆಡೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗುರುತಿಸಲಾದ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನವಂಬರ್‌ನಿಂದ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಗರಿಷ್ಠ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅವಧಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು

ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಮಯವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಡಿಎಸ್‌ಇಆರ್‌ಟಿಯು ನೋಡಿಕೊಂಡಿತು. ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಯ್ದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು (Pilot Workshops) ನಡೆಸಲಾಯಿತು.

(ಈ) ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಡಚಣೆಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಆದರೆ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ ರಚನಾಕಾರರು ಸಮಯವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಿದರು. ಸಹಶಿಕ್ಷಕರ ತಂಡಗಳ ಜೊತೆ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಿಸುವಾಗ, ಪ್ರತಿದಿನ ಹನ್ನೆರಡರಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ-ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ-ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡರು. ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ತರಗತಿಕೋಣೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಅವರು ಆಳವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವವರು ಅವುಗಳ ಸಾರ-ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

(ಉ) 'ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ' ಅಳತೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯ ತರಬೇತಿಯ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಈ ಬಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ, ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಪ್ರತಿ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ನ ಒಂದು ಪುಟದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಅದು,

ಲಭ್ಯವಿರುವ ಆಯ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಪಠ್ಯಭಾಷಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆದರೂ ಸ್ವಇಚ್ಛೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕರ್ತೃತ್ವಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿದೆ.

(ಊ) ಶಿಕ್ಷಕರ ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಐದು ವರುಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತಹದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಒಂದರಿಂದ ಐದು ದಿನಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ನೂರೈವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆಲೋಚನೆ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ವರ್ಷ ಒದಗಿಸಲಾದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳು ಕೇವಲ ಆರಂಭಿಕ ಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ನಿರಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ಮುಂಬರುವ ಎಲ್ಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಹಂಚಿಕೆಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

(ಎ) ದೀರ್ಘಕಾಲೀನವಾದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿ, ಯೋಜಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಮುಂಬರುವ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಸ್‌ ಹಾಗೂ ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ.

(ಬಿ) ಈ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು, ಕ್ಲಸ್ಟರ್, ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಗೀದಾರರಿಗೂ ಲಿಖಿತ ಹಾಗೂ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ವಿವರವಾದ ಸಂವಹನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಐ) ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಈ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ಪ್ರಯತ್ನದ ಜಾಡನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು ಆಗುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ(ಟಿಟಿಎಮ್‌ಎಸ್) ಯೊಂದನ್ನು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

(ಒ) ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಒಂದು ಸಶಕ್ತವಾದ ಬದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು

ಪೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಸ್ವತಃ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ತನ್ನ ನಾಯಕತ್ವದ ತಂಡದೊಂದಿಗೆ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಿಕಟವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸವಾಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪರಿಹಾರಗಳು

ಮೇಲಿನ ಧನಾತ್ಮಕ ಚಿತ್ರಣದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ತಾರ್ಕಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎದ್ದೇ ಏಳುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದೇನೆ.

- (1) ಮೇಲಿನವರ ನಿರಂತರ ಬೆಂಬಲದ ಮುಂದುವರಿಕೆ - ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಯಾವುದೇ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿ. ಎಲ್ಲ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂದಾಳತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಳು ಇನ್ನಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಿಂತ ವಿಭಿನ್ನ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಚೆಗೆ ತನ್ನ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಪೋಷಕರು, ಸಮುದಾಯ, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರ ಆಶೋತ್ತರ ಮತ್ತು ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಲು, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ಅಡೆತಡೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಗುರಿಯತ್ತ ಗಮನವನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರವು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ಇರುವ ಯಾರೊಬ್ಬರೂ ಇದಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇಡಲಾರರು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು

ಈಗಾಗಲೇ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬದಲಾದರೂ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ.

(2) ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಅವು ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ - ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಜೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಇದು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ರಜೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಮೊದಲೇ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಕೂಡ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಭಾಯಿಸುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು.

(3) ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆ - ಶಿಕ್ಷಕರ ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿರಂತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಡಯಟ್ ಹಾಗೂ ಬಿಆರ್‌ಸಿ ಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ದೀರ್ಘಕಾಲೀನ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಾಮಗ್ರಿ, ವಸತಿ, ಪ್ರಯಾಣವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯ. ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಹಣಕಾಸನ್ನು ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದು. ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಹಣಕಾಸಿನ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕಾಸು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸೂಕ್ತ ಸಮಯ. ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸ ತರಬೇತಿ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಾಯಕ ಸ್ಪಂದನೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಇಂತಹ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದ ತಾರ್ಕಿಕತೆ ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು.

- (4) ಮೇಲಿನಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹರಿವು ಕ್ಷೀಣಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು- ಡಿಎಸ್‌ಇಆರ್‌ಟಿಯು ಮಾಡ್ಯೂಲ್‌ಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ತಂಡವೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇಡೀ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ತಂಡವು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ನೈಜ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತರುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಸ್ತುವಿಷಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತಾವು ಆಳವಾಗಿ ಅಂತರ್ಗತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಓದುವ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಾಂದರ್ಭೀಕರಿಸುವ ಕಠಿಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡವಾದ ಬದ್ಧತೆ, ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆಗಳನ್ನು ತೋರಿತು. ಅವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ಕುರಿತಾದ ನೈಜ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಕೊಡುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ. ಕಳೆದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ತಂಡದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಗುಣಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ಅದನ್ನು ತಜ್ಞ ದಕ್ಷ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮುಂದಿನ ಹಂತಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹರಿವು ದುರ್ಬಲವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಾಭಾವನೆ ನನ್ನದಾಗಿದೆ.
- (5) ಮುಂದುವರಿಕೆ ಅನುಪಾಲನೆ - ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಅನುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಅವಲೋಕನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಬಹುಶಃ ಸಿಆರ್‌ಪಿ ಮತ್ತು ಬಿಆರ್‌ಪಿಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಯೋಜಕರು(ಇಸಿಟಿ), ವಿಷಯ ಪರಿಶೀಲಕರು(ಎಸ್‌ಐ), ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಯೋಜಕರು (ಬಿಆರ್‌ಸಿಸಿ) ಹಾಗೂ ಡಯೆಟ್ ಬೋಧಕ ವರ್ಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ, ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದ ತನಕ ಈಗ ಇರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವಂತೆ ಅವರನ್ನು

ಅಣಿಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ಅವರು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ತರಗತಿಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುಸ್ನೇಹಿ ಬೋಧನಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ, ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಫಲಿತಗಳು: ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಿಜಕ್ಕೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಅವು ಶಿಕ್ಷಕರ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿನ ಆಚರಣೆ - ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಬೇಕಿದೆ. ಈ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ನಂಬಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಸುಧಾರಣಾ ಉಪಕ್ರಮವೊಂದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೇ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಇಂತಹ ಆಳವಾದ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಹಾಗೂ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೇವಾನಿರತ ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಶೋಚನೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಎರಡು ದಶಕಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಬಲ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳತ್ತ ಭರವಸೆಯ ನೋಟವನ್ನು ಹಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಟಾಗೋರರು ಹೇಳಿದಂತೆ, 'ನಂಬಿಕೆಯನ್ನುವುದು, ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲೆ ಇರುವಾಗಲೇ ಬೆಳಕನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಹಾಡುವ ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ.'